

**RAPPORT
betreffende een
Quickscan Flora- en fauna
Zijdekade 1 te Schipluiden**

Datum : 9 april 2013
Kenmerk : 1301F056/NHO/rap 1
Auteur : Dhr. drs. N.C. Houter

Vrijgave : Ing. M. Botermans

Opdrachtgever : Restauro Architecten BV.
: Woudselaan 6
: 2635 CH Den Hoorn

© IDDS bv. Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm,
elektronisch of anderszins zonder voorafgaande,
schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
1.1	AANLEIDING EN DOEL VAN HET ONDERZOEK	3
1.2	DE INGREEP.....	3
1.3	PLANGEBIED	4
2.	WERKWIJZE	5
2.1	BUREAUONDERZOEK	5
2.2	VELDONDERZOEK.....	5
3.	VIGERENDE NATUURWETGEVING.....	6
3.1	ALGEMEEN	6
3.2	SOORTSBESCHERMING.....	6
3.3.	BELANGRIJKSTE VERBODSBEPALINGEN FLORA- EN FAUNAWET	7
3.4	GBIEDSBESCHERMING	9
3.5.	BELANGRIJKSTE VERBODSBEPALINGEN NATUURBESCHERMINGSWET ..	10
4.	RESULTATEN	12
4.1	ALGEMEEN	12
4.2	AMFIBIEEN EN REPTIELEN	13
4.3	VISSEN.....	13
4.4	ZOOGDIEREN.....	14
4.5	VOGELS	15
4.6	VAATPLANTEN.....	15
4.7	VLINDERS	15
4.8	LIBELLEN & JUFFERS	16
4.9	KEVERS	16
5.	LIGGING PLANGEBIED in relatie tot BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN.....	17
6.	SAMENVATTING & CONCLUSIES	18
7.	ADVIES.....	18
8.	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	19
9.	FOTO'S PLANGEBIED	20

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL VAN HET ONDERZOEK

De aanleiding van het flora en fauna onderzoek betreft de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op het plangebied Zijdekade 1 te Schipluiden. Bij sloop, bouw en ontwikkeling worden mogelijk beschermde natuurwaarden verstoord. De voorgenomen plannen zijn met het onderzoek getoetst aan de natuurwetgeving, teneinde overtreding van deze wetgeving te voorkomen.

Het doel van het onderzoek is na te gaan welke beschermde soorten verwacht kunnen worden, en welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden om overtreding van deze wet te voorkomen. Indien overtreding niet kan worden vermeden, zal in de rapportage worden aangegeven voor welke soorten een ontheffingsaanvraag dient te worden aangevraagd. Tevens kan op basis van de rapportage een gedegen planning worden gemaakt van eventueel noodzakelijke vervolgonderzoeken.

Onderzocht is of er in het plangebied mogelijk beschermde planten- en of diersoorten voorkomen, of zich (mogelijk) in het plangebied vaste broed-, schuil- of verblijfplaatsen van beschermde soorten bevinden, en of zich mogelijk vogelnesten in het plangebied bevinden welke jaarrond beschermd zijn. Tevens is de ecologische relatie onderzocht van de planlocatie met de directe omgeving, en met eventueel nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000).

1.2 DE INGREEP

Het gehele kavel wordt gesplitst, waarbij de bedrijfsbebouwing plaats zal maken voor een nieuwe woning. De ingreep zal daarbij bestaan uit sloop van het huidige kassencomplex ten behoeve van een bouwvlak met daarop de nieuw te bouwen woning. De woningen aan de noordzijde blijven behouden. De watergangen die het perceel omsluiten blijven eveneens gehandhaafd. Er is van uitgegaan dat de watergang behouden blijft in zijn huidige vorm, maar dat de oever mogelijk wel zal worden verstoord. De kas staat sinds een jaar leeg en is vrij van vegetatie.

1.3 PLANGEBIED

Het plangebied heeft een oppervlak < 1 hectare, en ligt omsloten door watergang, kade en woonerf en is gelegen aan de westrand van het dorp. Aan de noordoostzijde wordt het plangebied begrensd door de Zijdekade welke voornamelijk bestemmingsverkeer faciliteert.

Fig. 1. Plangebied Zijdekade 1 te Schipluiden. Het groen omlijnde deel van het plangebied zal behouden blijven. Het rood omlijnde deel zal worden omgevormd naar woonbestemming, en vormt het onderzoeksgebied van deze rapportage.

2. WERKWIJZE

2.1 BUREAUONDERZOEK

Door middel van een bureauonderzoek is nagegaan welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen op basis van verspreidingsgegevens van onder meer Waarneming.nl, SOVON, VZZ, RAVON, Ministerie van E,L&I, en van de diverse beschikbare verspreidingsatlassen van de betrokken soortgroepen (zie literatuurlijst). De voor de verstoring relevante wetgeving is geïncinventariseerd en staat weergegeven in hoofdstuk 3 en 4.

2.2 VELDONDERZOEK

Het plangebied is bezocht op 27 maart 2013. Hierbij zijn de resultaten van het bureauonderzoek getoetst aan de actuele situatie in het veld. Daarbij is de aan- of afwezigheid van geschikt habitat voor beschermde soorten nagegaan, en is het plangebied onderzocht op aanwezigheid van geschikte schuil- of verblijfplaatsen van beschermde soorten, zodat hiermee de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied ook elders in het jaar kan worden ingeschat. De mogelijke gevolgen van de tijdelijke en chronische aspecten van de ingreep op beschermde soorten rondom het plangebied zijn nagegaan.

De watergang is gedurende 30 minuten bemonsterd met een groot en stevig schepnet (methode RAVON). Hiermee wordt zowel de waterlaag als de bodem of baggerlaag bemonsterd. Eventuele bomen en struiken, en de te slopen bebouwing op het terrein zijn ingeschat op hun geschiktheid voor het herbergen van nesten of holen van vogelsoorten waarvan de nestplaatsen jaarronde bescherming genieten, en voor het herbergen van seizoensverblijven voor vleermuizen. Gezocht is naar sporen en indicaties die wijzen op het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in de daartoe kansrijke biotopen binnen het plangebied.

3. VIGERENDE NATUURWETGEVING

3.1 ALGEMEEN

Ruimtelijke ingrepen zijn met betrekking tot de huidige natuurwetgeving gehouden aan zowel nationale als internationale bepalingen. De natuurwetgeving zoals die in Nederland geldt, is tweeledig en bestaat enerzijds uit soortbescherming en anderzijds uit gebiedsbescherming. Soortbescherming is vastgelegd in de Flora- en Faunawet (2002, 2005), terwijl de Natuurbeschermingswet (1968, 1998) de bescherming van daartoe aangewezen natuurgebieden regelt. De Europese versie van de Natuurbeschermingswet is de Habitat- en Vogelrichtlijn (HVR), thans opgegaan in Natura-2000.

3.2 SOORTSBESCHERMING

In Nederland, maar ook in Europees verband, is sinds 2002 bij wet een intrinsieke waarde toegekend aan vrijwel alle plant- en diersoorten. De natuurwetgeving geeft soorten daarmee een bestaansrecht, en dwingt habitat gebruikers daarmee tot zorgplicht tegenover plant- en diersoorten. Het niet nakomen van deze zorgplicht is dan ook strafbaar gesteld, met het risico op vertraging of stopzetting van de geplande activiteiten in het plangebied tot gevolg. Zorgplicht geldt voor alle soorten, met uitzondering van enkele daartoe aangewezen ongewenste of schadelijke soorten.

Om de instandhouding van, of terugkeer naar, de gunstige staat van een soort te kunnen waarborgen, geniet een aantal soorten extra bescherming middels de Flora- en Faunawet. Dit betreft vrijwel alle zoogdieren, alle vogelsoorten (behalve exoten), alle reptielen en amfibieën (behalve exoten), en verder een aantal aangewezen doelsoorten uit overige soortgroepen. Deze juridische bescherming kent drie beschermingregimes. Naar de soorten die zijn toegewezen aan deze drie regimes wordt verwezen als Tabel 1, Tabel 2, en Tabel 3 soorten van de Flora- en faunawet (zie stroomschema fig.2). Deze zijn:

Tabel 1 soorten: Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling, bestendig onderhoud, of bestendig gebruik en beheer, geldt een vrijstelling van art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Er hoeft dus geen ontheffing te worden aangevraagd. Aan de activiteiten worden geen aanvullende eisen gesteld. Voor overige activiteiten is wel een ontheffing nodig. Toetsingscriterium hierbij is dat de activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (lichte toets).

Tabel 2 soorten: Overige beschermde soorten. Vrijstelling van art. 8 t/m 12 wordt verleend op basis van een door de Minister van EL&I goedgekeurde gedragscode, voor activiteiten met kwalificatie bestendig onderhoud en beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkelingen. In dat geval geldt ook vrijstelling voor alle vogelsoorten. In andere gevallen is wel ontheffing nodig op basis van een 'lichte toets' voor Tabel 2 soorten, of op basis van een 'uitgebreide' toets voor vogelsoorten (zie Tabel 3).

Tabel 3 soorten: Beschermde soorten uit Bijlage IV van de HVR / Bijlage 1 AMvB. Voor activiteiten zoals ruimtelijke ontwikkeling wordt geen vrijstelling verleend, ook niet op basis van een gedragscode, en dus is ontheffing nodig. Deze ontheffing zal in de meeste gevallen niet gelden voor Art.10 van de Flora- en faunawet. Vrijstelling van tabel 3 soorten wordt alleen verleend in geval van een goedgekeurde gedragscode, en dan alleen bij bestendig beheer en onderhoud in niet-landbouw gebied, of in geval van bestendig gebruik. Toetsingscriterium voor ontheffingsverlening is op basis van een uitgebreide toets, hetgeen betekent dat de geplande activiteit aan drie criteria moet voldoen; te weten a) het betreft een activiteit van aanmerkelijk belang, b) er is geen alternatief, en c) de voorgenomen activiteit doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort.

Soorten die door de Minister op de Rode Lijst zijn geplaatst zijn soorten die beleidsmatig extra aandacht krijgen, maar geen aanvullende juridische bescherming genieten anders dan de algemeen geldende zorgplicht die men wettelijk heeft tegenover niet-schadelijke soorten. Een soort komt op de Rode Lijst als de gunstige staat van instandhouding van deze soort zorgwekkend is. Belangrijkste criteria daarbij zijn trends in populatiegrootte. Acht gradaties zijn hierin aangebracht, lopende van uitgestorven op wereldschaal via ernstig bedreigd, tot gevoelig maar (nog) algemeen. Het voorkomen van Rode Lijst soorten in een gebied kan instrumenteel en sturend zijn bij monitoring, en bij de opzet van beheers- en inrichtingsplannen van een gebied.

3.3. BELANGRIJKSTE VERBODSBEPALINGEN FLORA- EN FAUNAWET

- Artikel 8:* Het is verboden (beschermd) planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9:* Het is verboden (beschermd) dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10:* Het is verboden (beschermd) dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11:* Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van (beschermd) dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12:* Het is verboden eieren van (beschermd) dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

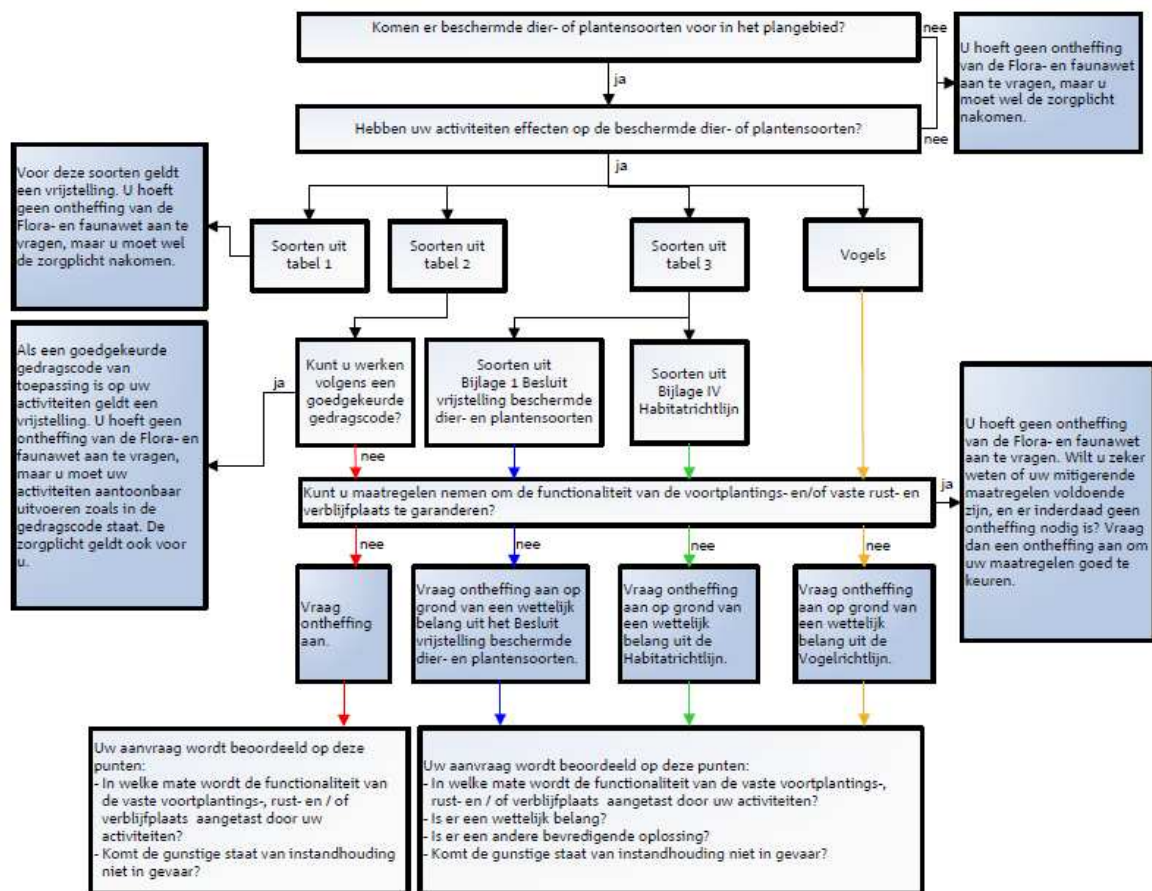

Fig. 2. Stroomschema Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling (Bron: Min. van E, L & I).

3.4 GEBIEDSBESCHERMING

De belangrijkste oorzaak van verlies aan biodiversiteit en van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van een soort, is het verlies en verslechtering van habitat. Vanuit het oogpunt van soortbehoud is het niet wenselijk om een soort enkel juridische bescherming te bieden, zonder verdere beschermende maatregelen te treffen tegen verslechtering van de door de soort in gebruik genomen habitat (bijv. als foerageergebied, rustplaats, paai- of broedplaats, migratieroute, of als vaste woon- of verblijfplaats).

Gebiedsbescherming in Nederland is geregeld middels de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998, welke in 2005 in werking is getreden. De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden en percelen met de status 'Nationaal Park', 'Beschermd Natuurmonument' en van gebieden die door de Minister van EL&I zijn aangewezen ter uitvoering van internationale verdragen en verplichtingen, zoals het beschermingsprogramma *Wetlands*.

Op grond van Europese verplichtingen regelt deze wet ook de bescherming van daartoe aangewezen speciale beschermingszones (SBZ) op basis van de Habitat- en Vogelrichtlijn. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie (EU), opgezet door de lidstaten. Natura 2000 wordt op haar beurt weer gevormd door de in de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn uit 1992 aangewezen gebieden.

Het is verboden activiteiten te ondernemen welke een negatief effect hebben op eerder geformuleerde instandhoudingdoelen van een beschermd natuurgebied. Ook activiteiten die net buiten de begrenzing van dergelijk gebied vallen en die negatieve gevolgen gaan hebben voor de natuurwaarden in het aangrenzend beschermd gebied, zijn verboden. Maatgevend hierbij is de te verwachten kans op een (al dan niet significant) negatief effect:

- a) Met zekerheid geen negatief effect. Vergunningaanvraag is dan niet nodig
- b) Mogelijk negatief effect, maar zeker niet significant negatief. Vergunningaanvraag via een lichte toets (verslechtering- of verstoringtoets).
- c) Kans op een significant negatief effect. Vergunningaanvraag via een 'passende Beoordeling' ofwel zware toets.

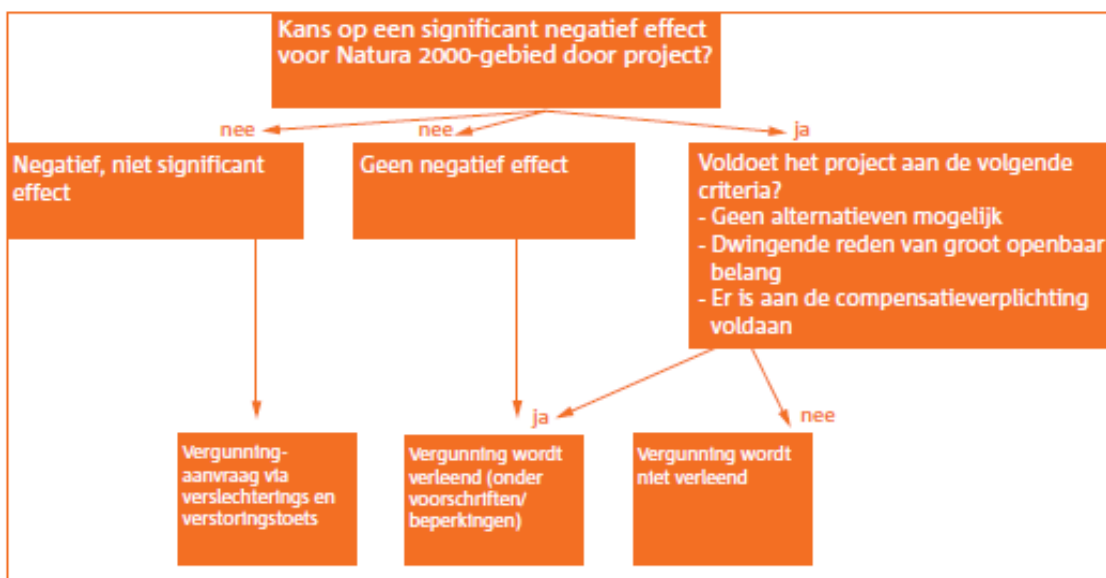

Fig. 3. Stappenplan voor vergunningverlening Natuurbeschermingswet (E,L&I).

3.5. BELANGRIJKSTE VERBODSBEPALINGEN NATUURBESCHERMINGSWET

- Artikel 19a: 1. Het is verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, van gedeputeerde staten of, ten aanzien van projecten of andere handelingen als bedoeld in het vierde lid, van Onze Minister, projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.
2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op het realiseren van projecten of het verrichten van andere handelingen overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in de artikelen 19a of 19b.
3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op bestaand gebruik, behoudens indien dat gebruik een project is dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen projecten of andere handelingen of categorieën van gebieden worden aangewezen waarvoor een vergunning als bedoeld in het eerste lid wordt verleend door Onze Minister.
5. De voordracht voor een krachtens het vierde lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.
- Artikel 19d: 1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat het verbod, bedoeld in artikel 19d, eerste lid, niet van toepassing is op bepaalde categorieën van projecten of andere handelingen.
2. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat Onze Minister met betrekking tot projecten en andere handelingen behorende tot een categorie als bedoeld in het eerste lid beperkingen of verplichtingen kan opleggen.
3. Een krachtens het eerste of tweede lid vastgestelde algemene maatregel van bestuur treedt niet eerder in werking dan zes weken na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin hij is geplaatst. Van plaatsing wordt onverwijld mededeling gedaan aan de beide Kamers der Staten-Generaal.

- Artikel 19f:
1. Voor projecten waarover Gedeputeerde Staten een besluit nemen op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt de initiatiefnemer alvorens Gedeputeerde Staten een besluit nemen, een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, van dat gebied.
 2. De passende beoordeling terzake van een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, kan onderdeel uitmaken van een voor dat project voorgeschreven milieueffectrapportage.
 3. De verplichting tot het maken van een passende beoordeling bij de voorbereiding van een besluit als bedoeld in het eerste lid, geldt niet in gevallen waarin degene die een project waarop dat besluit betrekking heeft, onderneemt, daarmee een project ten aanzien waarvan reeds eerder een passende beoordeling is gemaakt, herhaalt of voortzet, voor zover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat project.

4. RESULTATEN

4.1 ALGEMEEN

Vanwege de huidige gebruiksfunctie en inrichting van het plangebied is de verwachting omtrent het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied laag. Meer dan driekwart van het perceeloppervlak bestaat uit een goed onderhouden modern kascomplex met waterbassin. Langs de zuidwest-zijde is een sloot gelegen waar beschermde aquatische waarden kunnen worden verwacht. De oevervegetatie en de vegetatie van het zuidwest talud van de Zijdekade wordt door maaien zeer kort gehouden met daardoor weinig kansen voor beschermde flora in het plangebied. Door slootonderhoud krijgt ruigte ontwikkeling geen kans. Het kascomplex zelf biedt in zijn algemeenheid weinig mogelijkheden voor beschermde soorten, behalve dat men er broedvogels als bijvoorbeeld kwikstaarten kan verwachten.

Beschermde soorten rondom het plangebied welke mogelijk te verwachten zouden zijn, of welke zijn aangetroffen, of waarvan sporen zijn gevonden of kunnen worden verwacht, zijn samengevat in onderstaande tabel. Per soortgroep wordt besproken wat de verwachting is voor het aantreffen van beschermde soorten op het plangebied zelf naar aanleiding van het veldbezoek..

Tabel 1a: Overzicht van te verwachten beschermde soorten rondom het plangebied (Vogels zie tabel 1b).

Soortgroep	Naam	Tabel I	Tabel II	Tabel III
Amfibieën	Meerkikker, Bastaardkikker, Bruine kikker, Kleine watersalamander, Gewone pad	x		
Reptielen	-			
Vissen	Kleine modderkruiper Bittervoorn		x	x
Vlinders	-			
Kevers	-			
Libellen	-			
Vaatplanten	Zwanenbloem Rietorchis	x	x	
Zoogdieren (grondgebonden)	Haas, konijn, Vos, Mol, Egel, Huisspitsmuis, Bosmuis, Woelrat, Veldmuis, Bunzing.	x		
Zoogdieren (vleermuizen)	-			

Tabel 1b. Overzicht van te verwachten beschermde vogelsoorten rondom het plangebied ingedeeld naar beschermingsregime.

Vogels	Naam
Broedvogels*	Gaai, Ekster, Houtduif, Kauw, Merel, Zanglijster, Fitis, Grote lijster, Putter, Groenling, Roodborst, Spreeuw, Tjiftjaf, Winterkoning, Zanglijster, Wilde eend, Kraakeend, Meerkoet, Fuut, Witte kwikstaart, Spotvogel.
Jaarrond beschermde nesten (cat. 1-4) **	Huismus
Nesten van vogels (cat. 5)***	-

* Ontheffing voor werkzaamheden tijdens het broedseizoen is alleen mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dergelijke belangen zijn hier niet van toepassing. .

** Vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.

****Van deze soorten vogels zijn de nesten niet jaarrond beschermd, maar is inventarisatie van de nesten gewenst door Dienst Regelingen.*

4.2 AMFIBIEËN EN REPTIELEN

Op grond van de verspreidingsgegevens en op grond van kenmerken van het plangebied kunnen algemene, licht beschermde soorten amfibieën in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens bevissing is de Meerkikker waargenomen. Voor licht beschermde soorten (soorten die staan opgenomen in tabel 1 van de Flora- en faunawet) geldt vrijstelling met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is de algemene zorgplicht van kracht. In het voorgenomen plan worden geen veranderingen aan de watergang aangebracht zoals verlegging of demping. Voorgesteld wordt om indien mogelijk niet in de gevoelige periode (april-juni) de heiwerkzaamheden uit te voeren, dan wel andere versturende werkzaamheden aan de oever van de sloot uit te voeren.

Op grond van verspreidingsgegevens zijn strikt beschermde soorten amfibieën zoals Heikikker en Poelkikker nauwelijks te verwachten. Gezien ook het ontbreken van zeer geschikt biotoop binnen het plangebied kunnen we het voorkomen van strikt beschermde soorten uit deze groep verder uitsluiten. Reptielen zoals Ringslang worden eveneens op grond van verspreidingsgegevens en op grond van het ontbreken van geschikt biotoop niet in het plangebied verwacht.

4.3 VISSSEN

Tijdens het veldbezoek zijn door middel van bemonstering met schepnet de soorten Kleine modderkruiper, Riviergrondel en Driedoornige stekelbaars waargenomen. De sloot maakte een eutrofe indruk met slecht ontwikkelde waterplantenvegetatie en rijk aan dode algenresten

Kleine modderkruiper is een beschermde vissoort en staat opgenomen in tabel 2 van de Flora- en faunawet. Omdat de soort in grote delen van Europa zeldzaam is staat deze vermeld in bijlage 3 van de Conventie van Bern en bijlage 2 van de Europese Habitatrichtlijn.

In het voorgenomen plan worden geen veranderingen aan de watergang aangebracht zoals verlegging of demping. Er worden geen chronische negatieve effecten van de ingreep verwacht. Van belang is wel dat de kwaliteit van het biotoop niet tijdelijk verslechtert door de sloop- of bouwwerkzaamheden, bijvoorbeeld door lozing. Als mitigerende maatregel adviseren wij buiten de kwetsbare periode voor deze soort (april-juni) aan de oever te werken. Ontheffing van de Flora- en faunawet voor Kleine modderkruiper is niet vereist gezien geen werkzaamheden aan de oever en watergang zullen plaatsvinden.

Bittervoorn

De strikt beschermde Bittervoorn kan op basis van verspreiding in het plangebied worden verwacht, maar de soort is tijdens het veldbezoek niet waargenomen in de zuidwestelijke sloot. Er zijn geen indicatoren gevonden die duiden op een geschikte leefomgeving voor de Bittervoorn, zoals een goed ontwikkelde vegetatie en het voorkomen van grote zoetwatermosselen. Hiermee is de aanwezigheid van deze soort dan ook redelijkerwijs uitgesloten.

-

Fig. 4. Waarnemingen van Kleine modderkruiper in watergang.

4.4 ZOOGDIEREN

Grondgebonden zoogdieren

Op grond van verspreidingsonderzoek kan men voornamelijk licht beschermde soorten verwachten, zoals Egel, Mol, Veldmuis, Huisspitsmuis, Bosmuis, Rosse woelmuis, en Woelrat. Voor deze soorten bestaat vrijstelling met betrekking tot ruimtelijke ontwikkeling. Op grond van de kenmerken van het terrein worden met zekerheid geen strikt beschermde soorten verwacht, gezien dat deze schaars voorkomen in de nabije omgeving en vanwege het intensief onderhoud van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn langs de sloot aan de plangebied-zijde geen gangen of sporen van muizen waargenomen. Deze bevinden zich wel aan de overzijde van de sloot, maar zijn niet verder onderzocht.

Vleermuizen

Rondom Schipluiden zijn waarnemingen van vleermuizen schaars. Wel lijkt de Gewone dwergvleermuis vrij algemeen. Soorten die verder mogelijk verwacht kunnen worden zijn Laatzvlieger, Watervleermuis, Meervleermuis en Ruige dwergvleermuis.

Vleermuizen doen waarschijnlijk het plangebied aan tijdens foerageertochten, maar het gedeelte van het plangebied dat zal worden omgevormd is met zekerheid geen foerageergebied van betekenis voor vleermuizen. De bomen, waaronder enkele Populieren, blijven behouden, en staan in het noordelijk deel van het plangebied dat ongemoeid zal blijven. Het open water biedt foerageergelegenheid voor soorten als Meervleermuis, Watervleermuis, en Ruige dwergvleermuis.

De verwachting dat vleermuizen van het open water oostelijk van het plangebied gebruik maken tijdens foerageertochten en voor oriëntatie tijdens migratie brengt met zich mee dat zowel tijdens de bouwfase als de gebruiksfase het gebruik van sterke avond- en nachtverlichting, zoals eventuele beveiligingsverlichting van de bouwput met sterke uitstraling op het water, vermeden dient te worden, dan wel vleermuisvriendelijk dient te worden ingericht. Een belangrijk aspect van vleermuisvriendelijke verlichting is het beperken van uitstraling naar

boven, en voor hier met name relevant, het vermijden van uitstraling richting het wateroppervlak, zodat hinderlijke weerkaatsing op dit oppervlak niet plaatsvindt. De Meervleermuis is een soort die boven het wateroppervlak foerageert, en relatief zeer gevoelig blijkt voor 'lichtvervuiling'.

Aanvullend onderzoek naar vleermuizen lijkt ons op grond van onze bevindingen niet nodig. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen dienen de mitigerende maatregelen ten aanzien van verlichting zoals hierboven beschreven in acht te worden genomen.

4.5 VOGELS

In de veenweidegebieden die Schipluiden omringen zullen typische vogelsoorten van weide- en oevervegetatie voorkomen zoals Kievit, Scholekster, Tureluur, Wulp, Bontbekplevier, Fazant, Gele kwikstaart, Graspieper, Kleine Kraakeend, Kuifeend, Meerkoe, Patrijs, Veldleeuwrik, Visdief, en Wilde eend. Tijdens het veldbezoek op 27 maart 2013 werden volop Kievit, Kraakeend, en Scholekster waargenomen. Tevens werden twee Patrijzen waargenomen in de nabije omgeving.

Broedvogels, niet jaarrond beschermd

Er worden geen broedvogels in het plangebied verwacht die van de kort gehouden oevervegetatie gebruik maken voor nestgelegenheid. Door het geringe oppervlak van de perceelranden worden grondbroeders (akkervogels, weidevogels) vanwege verstoring niet binnen begrenzing plangebied verwacht. Broedvogels kunnen wel n en nabij de Klimop aan de noodbak van het kascomplex worden verwacht. Het weghalen van deze vegetatie dient buiten het broedseizoen plaats te vinden.

Broedvogels, jaarrond beschermd

Soorten met jaarrond beschermde nesten (inclusief categorie 5-vogels, zie tabel 1b) worden gezien de kenmerken van het plangebied niet verwacht. De kas en schuur vormen geen geschikte structuren voor soorten met jaarronde nestbescherming. Verder staan er geen bomen binnen het om te vormen deel van het plangebied.

De Huismus kent jaarronde nestbescherming en kan in bijvoorbeeld de Klimop worden verwacht. De soort wordt volgens bewoners de laatste jaren in en rondom het plangebied niet tot nauwelijks aangetroffen.

Met betrekking tot algemene broedvogels adviseren wij de vegetatie buiten het broedseizoen te verwijderen. Het broedseizoen vindt plaats omstreeks 15 maart - 15 juli, maar de daadwerkelijke aanwezigheid van broedparen is maatgevend. Het verstoren van broedende vogels is namelijk niet toegestaan, en ontheffing hiervoor kan niet worden verleend voor ruimtelijke ingrepen.

4.6 VAATPLANTEN

Aan de oevers heeft zich door onderhoud geen rijke oevervegetatie kunnen ontwikkelen. Soorten als Zwanenbloem (Tabel 1 Ffwet) en Rietorchis (tabel 2 – Ffwet) komen in nabije omgeving voor, maar worden ter plaatse niet verwacht. In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vaatplanten aangetroffen en worden verder niet verwacht.

4.7 VLINDERS

In het plangebied worden op basis van verspreidingsgegevens en op basis van aangetroffen vegetatiekenmerken (waardplanten) van het plangebied geen Tabel II of Tabel III dagvlinders

verwacht.

4.8 LIBELLEN & JUFFERS

Strikt beschermde libellen en juffers worden niet verwacht op basis van verspreidingsgegevens en op basis van de kenmerken van het plangebied, zoals het ontbreken van oevervegetatie. Tijdens bevissing zijn geen libellenlarven waargenomen.

4.9 KEVERS

Er worden geen beschermde kevers verwacht in het plangebied. Deze zijn verder ook niet waargenomen.

5. LIGGING PLANGEBIED in relatie tot BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

Er zijn geen Natura 2000-gebieden op korte afstand van het plangebied gelegen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft Solleveld & Kapittelduinen op circa 10 kilometer afstand. Het plangebied is op circa 2 km afstand van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur PEHS gelegen (fig. 4). Gezien dat het plangebied niet nabij beschermd natuurgebied gelegen is, is de Natuurbeschermingswet bij de voorgenomen ingreep op voorhand niet van toepassing.

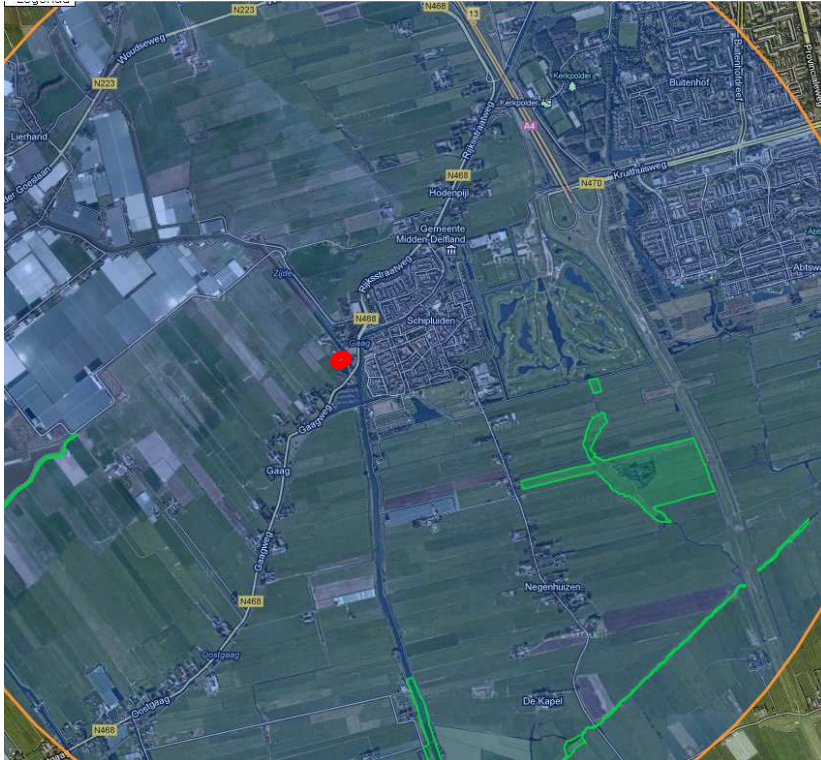

Fig. 5. Plangebied (middelpunt cirkel) in relatie tot de pEHS binnen een straal van drie kilometer.

6. SAMENVATTING & CONCLUSIES

De Flora- en faunawet zal door de voorgenomen plannen niet worden overtreden, indien de hieronder genoemde mitigerende maatregelen ten aanzien van Vissen, Vogels en Vleermuizen worden getroffen, en indien de algemene zorgplicht wordt nageleefd. De voorgestelde mitigerende maatregelen zijn:

- Verwijderen houtige vegetatie uitvoeren buiten broedseizoen (15 maart -15 augustus)
- Vermijden van uitstraling van nachtelijk kunstlicht op wateroppervlak (vleermuizen)
- Bij werkzaamheden aan de oever zoals vergraven of verleggen dient te worden gewerkt buiten de gevoelige periode voor de Kleine modderkruiper (april/juni)

Ontheffing van de Flora- en faunawet voor Kleine modderkruiper is vereist indien men tijdens de kwetsbare periode (april-juni) versturende werkzaamheden aan de oever wenst uit te voeren (vergraven, verleggen). U dient bij de ontheffingaanvraag aan te geven waarom uitvoer van werkzaamheden aan de oever buiten deze kwetsbare periode voor u niet haalbaar is.

Vaste rust- of verblijfplaatsen van overige beschermde soorten komen met grote mate van zekerheid niet in het plangebied voor.

7. ADVIES

Wij adviseren u de voorgestelde mitigerende maatregelen uit te voeren ter voorkoming van overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet.

Met betrekking tot de nieuwbouw willen wij u geheel vrijblijvend attenderen op de vele mogelijkheden die bestaan om reeds op de ontwerptafel een ecologisch vriendelijke invulling te geven aan het nieuwe plan. Hierbij wordt voor alle duidelijkheid aangemerkt dat de wet- en regelgeving u dat verder niet verplicht. Vanuit ecologisch perspectief is het wenselijk om bij planvorming de habitatbeschikbaarheid te verhogen, gezien dat de oorzaak van de sterke achteruitgang van momenteel kwetsbare populaties ligt in het verlies en defragmentatie van beschikbaar habitat.

Met betrekking tot de nieuwbouw bestaan voorzieningen voor vogels en vleermuizen die reeds op de ontwerptafel kunnen worden ingepast. Voor vogels kan worden gedacht aan vogelvriendelijk vogelschroot, vogelpannen, neststenen en nestkasten. Voor vleermuizen kan gedacht worden aan open stootvoegen, toegankelijke en niet-opgevulde delen van de spouw, verblijfkasten, inmetsele kasten en vleermuispannen.

Met betrekking tot beplanting genieten inheemse soorten sterk de voorkeur vanwege de doorgaans hogere uitwisseling van organisch materiaal met andere soortgroepen. IDDS bv. kan u hierin desgewenst vrijblijvend verder adviseren.

IDDS bv.
Noordwijk (ZH)

8. GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & De Vlinderstichting (2006). De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming. KNNV Uitgeverij, Zeist. Nederlandse Fauna deel 7.

Creemers, R. & Delft, J. van (2009). De Amfibieën en Reptielen van Nederland. KNNV Uitgeverij, Zeist. Nederlandse Fauna deel 9.

Dietz, C., Helversen, O. v., and Nill, D. (2011). Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest Afrika. Biologie, kenmerken, bedreigingen. 1^e druk. Utrecht, Tirion Natuur/ Fontein Uitgevers.

Mostert & Willemsen (2008). Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Zuid-Holland. Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, Delft.

Mostert & Willemsen (2011). Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Zuid-Holland 208-2011. Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, Delft.

Janssen, J. & Schaminée, J. (2008). Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. Zeist, KNNV.

Kalkman, V. (2007). *De soorten van het leefgebiedenbeleid*. Stichting European Invertebrate Survey (EIS) - Nederland, i.s.m. Nederlandse Mycologische Vereniging, Bryologische en Lichenologische WerkGroep, en Stichting Anemoon, in opdracht van Ministerie van LNV. Leiden, EIS2008-04.

Korsten, E & Limpens, H. (2011). Vleermuisvriendelijk Bouwen. Handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker. Uitgave Landschapsbeheer Flevoland in samenwerking met de Zoogdierverseniging en Tauw b.v.

Limpens, H., Mostert, K., & Bongers, W. (1997). Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. 2^e druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Ministerie van E,L, & I. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Dienst Regelingen.

Schober, W. & Grimmberger, E. (1998). Gids van de vleermuizen van Europa, Azoren en Canarische eilanden, met specifieke informatie over de vleermuizen in Nederland en België. Baarn, Tirion. 265 pp.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, Hustings, F. & Vergeer, J.-W. (2002). Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Verspreiding, aantallen, verandering. KNNV Uitgeverij, Zeist. Nederlandse Fauna deel 5.

Weeda, E (2003). Nederlandse Ecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. 5 dln.

Geraadpleegde websites:

www.telmee.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.waarneming.nl

ww.ravon.nl

9. FOTO'S PLANGEBIED

a) sloot zuidwest grens

b) idem

c) Klimop (broedvogels)

d) Meerkikker

e) Riviergrondel

f) Kleine modderkruiper